

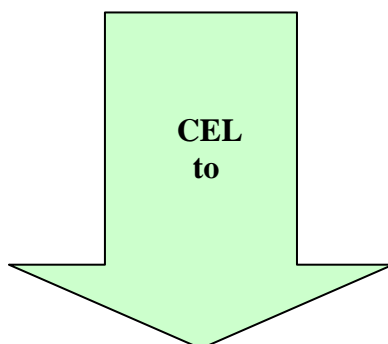
PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

Aktualnie od roku 2007 obowiązuje nowa perspektywa finansowania w Unii Europejskiej. Zgodnie z założeniami reformy polityki wobec obszarów wiejskich od roku 2007, wsparcie rozwoju obszarów wiejskich jest finansowane w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Obszarów Wiejskich (EFRROW), utworzonego na mocy Rozporządzenia Rady (WE) 1290/2005 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej.

OSIE WSPARCIA PROW 2007-2013

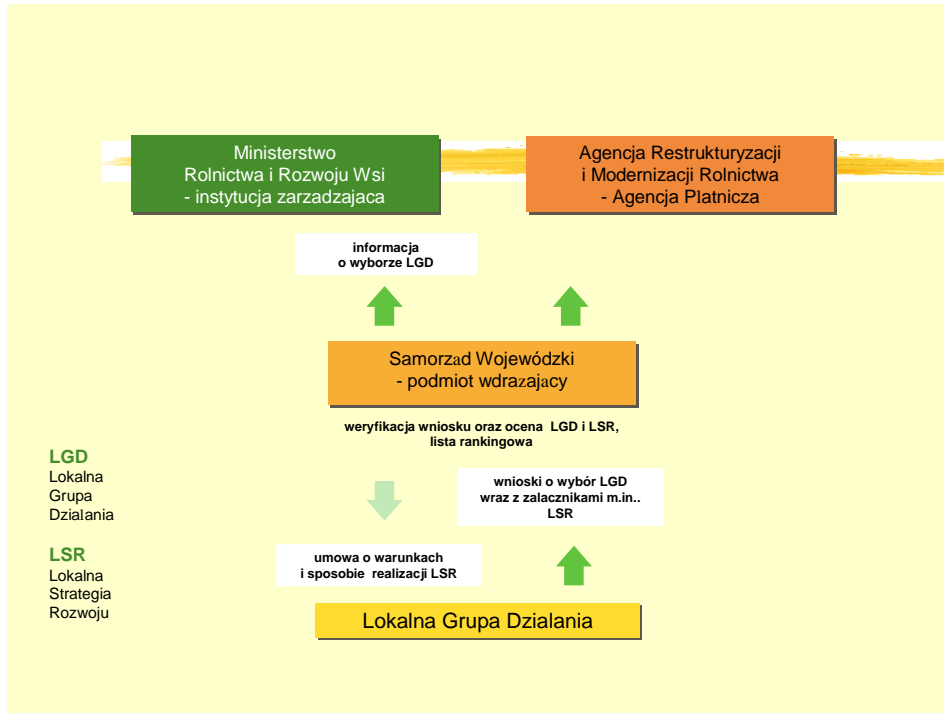
- Oś 1: poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego
- Oś 2: poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich
- **Oś 3: jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej**
- **Oś 4: LEADER**

Działania podejmowane są w ramach Osi 4: LEADER

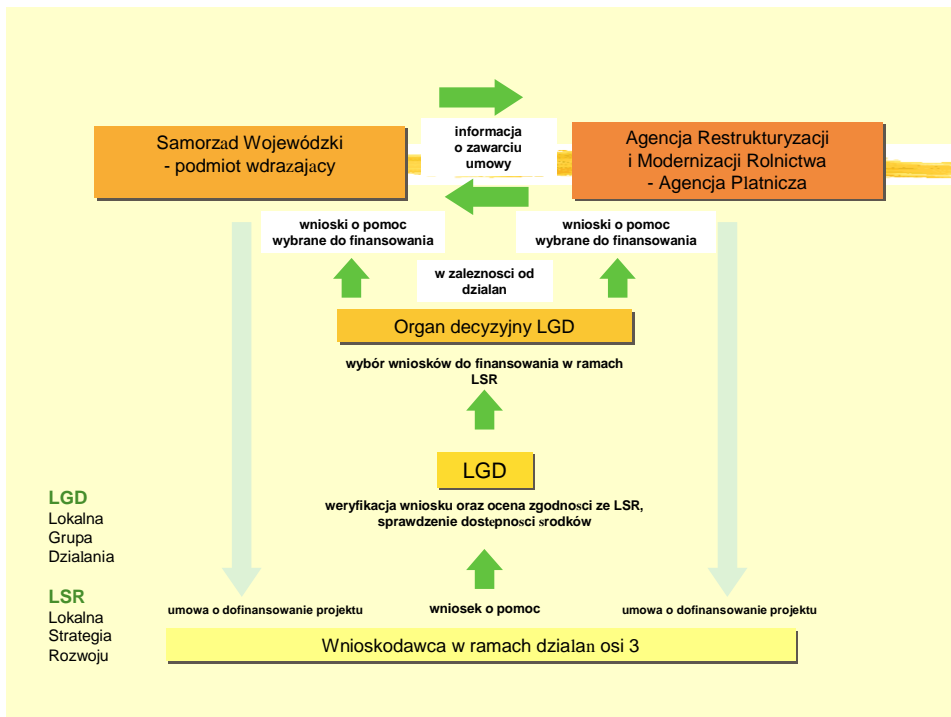

budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do poprawy jakości i powstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, a także polepszenia zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja.

Wybór Lokalnej Grupy Działania (LGD)

Finansowanie projektów w ramach osi 3 PROW 2007-2013

➡ W DRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU - ODNOWA I ROZWÓJ WSI

TYPY PROJEKTÓW:

- ➔ budowa, przebudowa, remont lub wyposażanie obiektów publicznych pełniących funkcje kulturalne, w szczególności świetlic i domów kultury;
- ➔ budowa, przebudowa lub remont obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji, służących do użytku publicznego;
- ➔ zakup towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych oraz tradycyjnych zawodów;
- ➔ kształtowanie centrów wsi jako obszaru przestrzeni publicznej, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów, parkingów, chodników lub oświetlenia ulicznego;
- ➔ urządzenie i porządkowanie terenów zieleni, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- ➔ budowa, przebudowa lub remont małej infrastruktury turystycznej;
- ➔ zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych na rzecz rekreacji lub poprawa estetyki miejscowości;
- ➔ rewitalizacja budynków zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków lub wojewódzkiej ewidencji zabytków, użytkowanych na cele publiczne, oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
- ➔ zakup i odnawianie obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub
- ➔ tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
- ➔ budowa, przebudowa, remont lub wyposażanie obiektów przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w szczególności pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
- ➔ odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w zabytkowych obiektach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- ➔ wyburzenie i rozbiórka zdewastowanych budynków i budowli publicznych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie – w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych powyżej.

BENEFICJENCI:

- ⊙ gminy **wiejskie, miejsko – wiejskie** (z wył. miast powyżej 5 tys. mieszkańców) i **miejskie**, z wykluczeniem miejscowości powyżej 5 tys. mieszkańców;
- ⊙ instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego,
- ⊙ kościół lub inny związek wyznaniowy (określone operacje),
- ⊙ organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego, której cele statutowe są zbieżne z celami działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej w okresie realizacji Programu:

- ⊙ 500 tys. zł – dla jednej miejscowości
- ⊙ 500 tys. zł – dla jednej operacji realizowanej w więcej niż jednej miejscowości

Minimalna wysokość pomocy udzielonej w okresie realizacji Programu:

- ⊙ 25 tys. zł – dla jednej operacji

Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowalnych projektu. Poziom pomocy finansowej wynosi maksymalnie 75 % kosztów kwalifikowalnych inwestycji. W jednym naborze jeden wnioskodawca może złożyć jeden wniosek.

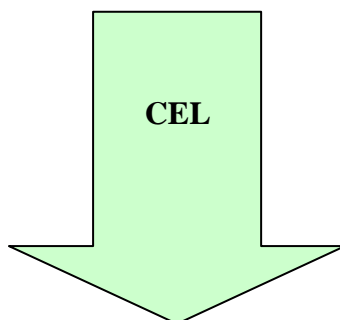
Operacja może być realizowana w nie więcej niż dwóch etapach, po zakończeniu których składany jest wniosek o płatność.

Wniosek o płatność dla pierwszego etapu musi zostać złożony w terminie 24 miesięcy od dnia podpisania umowy o dofinansowanie.

Wniosek o płatność dla drugiego etapu musi zostać złożony w terminie 36 miesięcy od dnia podpisania umowy.

Płatność ostateczna będzie obejmować nie mniej niż 25% łącznej planowanej kwoty pomocy.

**➡ WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU –
RÓŻNICOWANIE W KIERUNKU DZIAŁALNOŚCI
NIEROLNICZEJ**

Różnicowanie działalności rolniczej w kierunku podejmowania lub rozwijania przez rolników, domowników i małżonków rolników, działalności nierolniczej lub związanej z rolnictwem, co wpłynie na tworzenie pozarolniczych źródeł dochodów, promocję zatrudnienia poza rolnictwem na obszarach wiejskich

BENEFICJENT:

Osoba fizyczna ubezpieczona na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik, która (m.in.):

- ➔ jest pełnoletnia i nie ukończyła 60 roku życia;

→ jest nieprzerwanie ubezpieczona w pełnym zakresie w KRUS przez okres co najmniej 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy;

→ ma miejsce zamieszkania w miejscowości należącej do:

- gminy wiejskiej;
- gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;
- gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;

TYPY PROJEKTÓW

Pomoc udzielana jest podmiotom z tytułu podjęcia lub rozwoju działalności w zakresie:

- ⊙ usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- ⊙ usług dla ludności;
- ⊙ usług transportowych;
- ⊙ usług komunalnych;
- ⊙ sprzedaży hurtowej i detalicznej;
- ⊙ rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- ⊙ robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- ⊙ usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- ⊙ wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- ⊙ rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych;
- ⊙ przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- ⊙ magazynowania lub przechowywania towarów.

➡ WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU – TWORZENIE I ROZWÓJ MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

CEL:

Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich, rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, a w konsekwencji - wzrost zatrudnienia na obszarach wiejskich

BENEFICJENT:

Osoba fizyczna lub prawna, lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób i mające obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro

TYPY PROJEKTÓW

Pomoc udzielana jest podmiotom z tytułu inwestycji związanych z tworzeniem lub rozwojem mikroprzedsiębiorstw, działających w zakresie:

- ⊙ usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- ⊙ usług dla ludności, usług transportowych, usług komunalnych;
- ⊙ sprzedaży hurtowej i detalicznej;

- ⊙ rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- ⊙ robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- ⊙ usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- ⊙ wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- ⊙ rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych;
- ⊙ przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- ⊙ magazynowania lub przechowywania towarów.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w gospodarstwie rolnym, w okresie realizacji Programu:

- ⊙ nie może przekroczyć 100 000 zł

Poziom pomocy finansowej:

- ⊙ maksymalnie 50% kosztów kwalifikowalnych operacji

Wysokość pomocy przyznanej na realizację operacji oraz udzielonej jednemu beneficjentowi w okresie realizacji Programu wynosi:

- ⊙ od 100 000 zł do 300 000 zł – w zależności od rodzaju projektów oraz ilości planowanych do utworzenia miejsc pracy.

Poziom pomocy finansowej:

- maksymalnie 50% kosztów kwalifikowalnych operacji

➡ WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU – MAŁE PROJEKTY

BENEFICJENCI:

- ⊙ osoby fizyczne zameldowane na obszarze działania LGD lub posiadające siedzibę na obszarze działania LGD, jeśli prowadzą działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne związków wyznaniowych i kościołów, posiadające siedzibę na obszarze działania LGD lub działające na obszarze LGD.

POZIOM POMOCY:

- ⊙ dla małych projektów –nie więcej niż 70% na projekt i nie więcej niż 100 tys. PLN na beneficjenta w okresie programowania;
- ⊙ pomoc na realizację jednej operacji nie może być wyższa niż 25 tys. PLN;
- ⊙ całkowity planowany koszt operacji wynosi nie mniej niż 4,5 tys.PLN i nie więcej niż 100 tys.PLN;
- ⊙ koszt kwalifikowalny stanowi również „wkład nierzeczowy”, tj. rynkowa wartość pracy i usług świadczonych nieodpłatnie (max.10% kosztów kwalifikowalnych projektu) – projekt rozporządzenia

TYPY PROJEKTÓW:

- ⊙ Dla małych projektów, działania mogą dotyczyć:

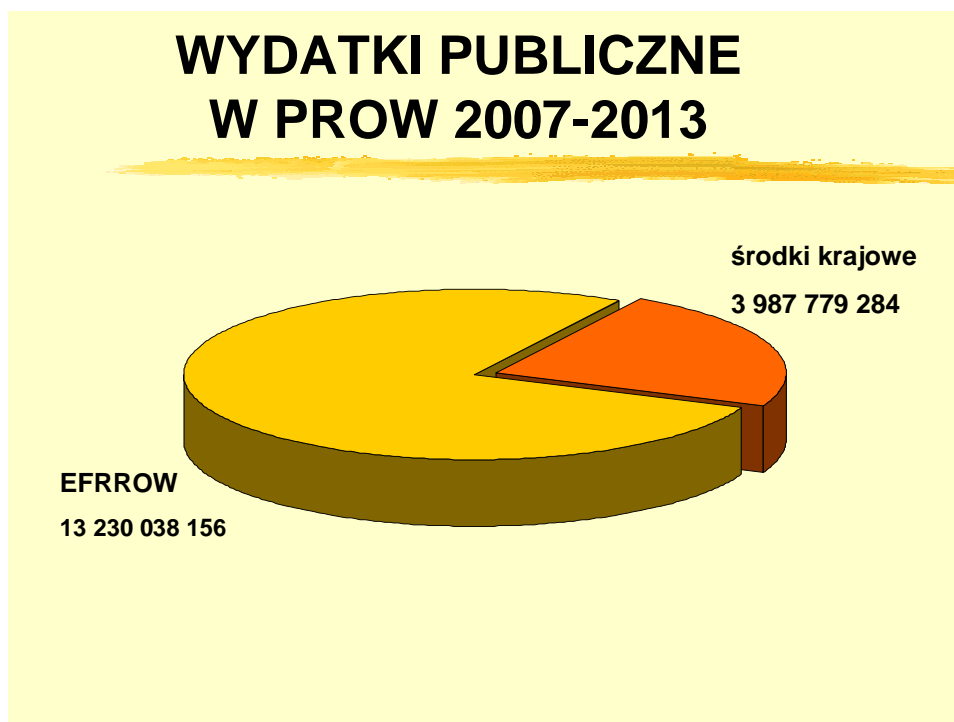
- organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z obszaru objętego LSR;
- promocji i rozwoju lokalnej aktywności, w tym promocji lokalnej twórczości kulturalnej i artystycznej, z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;
- rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym: utworzenia lub zmodernizowania elektronicznej bazy informacji turystycznej oraz stron WWW, przygotowania i wydania folderów i innych publikacji informacyjnych, oznaczenia obiektów ważnych lub charakterystycznych dla obszaru objętego lokalną strategią rozwoju;
- inicjowania powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki;
- organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych na obszarze objętym działalnością LGD;
- zakupu i nasadzenia tradycyjnej roślinności oraz starych odmian roślin (nasion, sadzonek, kłaczy, bulw, etc.) w celu wykorzystania lub odnowienia cennego dziedzictwa przyrodniczego lub kulturowego ze szczególnym wskazaniem na obszary chronione w tym obszary objęte siecią Natura 2000;
- zakupu oprogramowania, urządzeń i sprzętu komputerowego (w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu oraz zakup usługi dostępu do Internetu) i ich udostępnianie na potrzeby społeczności wiejskiej w celu podniesienia jakości życia ludności na obszarze działania LGD;
- renowacji, zabezpieczenia i oznakowania przydrożnych kapliczek, pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych miejsc i budowli charakterystycznych dla danej miejscowości i istotnych dla realizacji LSR wraz z uporządkowaniem terenu wokół tych miejsc;
- odnawiania elewacji i dachów prywatnych budynków, ogrodzeń, oraz innych obiektów charakterystycznych dla budownictwa danego regionu;
- zakupu strojów, eksponatów i innego wyposażenia dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje;
- inwestycji służących utrzymaniu i kultywowaniu tradycyjnych zawodów i rzemiosła oraz inwestycji służących wspieraniu twórczości lokalnej lub ludowej
- budowy/odbudowy małej infrastruktury turystycznej, w szczególności punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych;
- zakupu wyposażenia świetlic wiejskich i ich remontu.

LEADER - CECHY

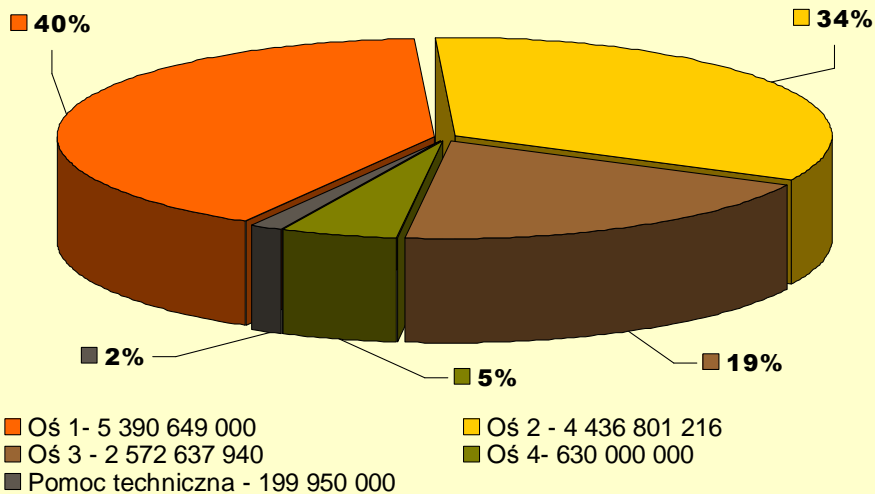
DOMINUJĄCA ROLĘ W DZIAŁANIU OSI 4 ODGRYWA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

1. **Podjęcie oddolne** (uczestnictwo społeczności lokalnej w inicjowaniu projektów i podejmowaniu decyzji);
2. **Podjęcie terytorialne** (wsparcie obszaru a nie projektu);
3. **Podjęcie zintegrowane** (kompleksowe wsparcie na realizację strategii);
4. **Podjęcie partnerskie** (Lokalna Grupa Działania);
5. Przeniesienie na **najniższy szczebel** zarządzania i finansowania;
6. **Innowacja**
7. **Współpraca i sieciowanie** (obowiązek współpracy i wymiany doświadczeń na poziomie krajowym i zagranicą).

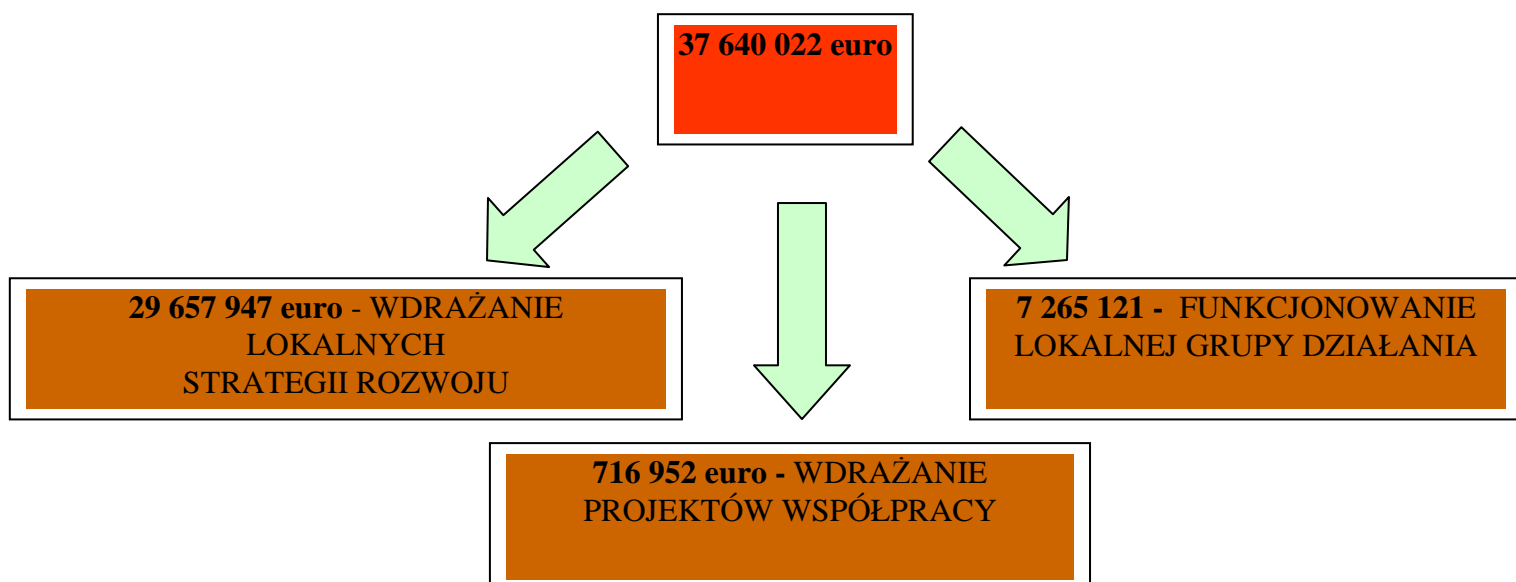
Wydatki publiczne realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Rolniczych przedstawiają się następująco:

**PODZIAŁ ŚRODKÓW EFROW NA POSZCZEGÓLNE OSIE
PRIORYTETOWE W RAMACH PROW 2007- 2013**

**Podział środków finansowych na poszczególne etapy
LEADER w PROW 2007-2013 – OŚ 4 przedstawia się
następująco:**

Więcej szczegółowych informacji odnośnie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

→ **Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego**

Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich

ul. Okopowa 21/27

80-810 Gdańsk

tel: (058) 32 61 650

fax: (058) 32 61 673

email: dprow@woj-pomorskie.

Strona internetowa: www.woj-pomorskie.pl

→ **Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**

Centrala: ul. Żelazna 59

00-848 Warszawa

Nr infolinii: 0 800 38 00 84

Strona internetowa: www.arimr.gov.pl

→ **Pomorski Oddział Regionalny**

81-332 Gdynia, ul. Kołłątaja 1

Tel.: (0 58) 668 60 00/01

→ **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich

ul. Wspólna 30

00-930 Warszawa

tel.: (0 22) 623 13 66

Strona internetowa: www.minrol.gov.pl

→ **Fundacja Programów Pomocowych dla Rolnictwa**

ul. Wspólna 30

00-930 Warszawa

Strona internetowa: www.fapa.com.pl